

[63. 1.]

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

MIJNE HEEREN!

IN NAAM VAN HARE MAJESTEIT WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet houdende voorziening ter tijdelijke versterking van de Nationale Militie.

De toelichtende memorie (en bijlage), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede, Mijne Heeren, bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Het Loo, den 26sten October 1891.

EMMA.

[63. 2.]

ONTWERP VAN WET.

IN NAAM VAN HARE MAJESTEIT WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is de Nationale Militie tijdelijk te versterken;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1.

De na te noemen artikelen der wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), betrekkelijk de Nationale Militie, gewijzigd en aangevuld bij of ten gevolge van de wetten van 1 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 44); 22 April 1864 (*Staatsblad* n°. 22); 3 Maart 1881 (*Staatsblad* n°. 35), gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 15 Januari 1886 (*Staatsblad* n°. 6) en van 31 December 1887 (*Staatsblad* n°. 265), art. 3; 11 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 92), art. 18; 24 April 1884 (*Staatsblad* n°. 70); en 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), gewijzigd bij de wet van 19 April 1886 (*Staatsblad* n°. 92), worden gewijzigd en aangevuld als volgt:

a. Art. 1. De eerste zinsnede vervalt.

Derde zinsnede. De woorden: »die hun 20ste jaar zijn ingetreden» worden vervangen door: »die voor de ligting van het volgend jaar zijn ingeschreven».

b. Art. 2. *Derde zinsnede.* De woorden: »in het vorig jaar voor de militie ingeschrevenen, voor zoover zij op den 31sten December van dat jaar in leven waren» worden vervangen door: »in het loopend jaar voor de militie ingeschrevenen, voor zoover zij op den 31sten Augustus van dat jaar in leven waren».

c. Art. 3. *Eerste zinsnede.* De woorden: »in het vorig jaar voor de militie ingeschrevenen, voor zoover zij op den 31sten December van dat jaar in leven waren» worden vervangen door: »in het loopend jaar voor de militie ingeschrevenen, voor zoover zij op den 31sten Augustus van dat jaar in leven waren».

d. Art. 6. *Eerste zinsnede* wordt gelezen:

»Behoudens de uitzonderingen bij de wet gemaakt, duurt de dienst voor de ingelijfden bij de militie te land tien, voor die bij de militie ter zee acht jaren, waarvan zij echter onderscheidenlijk de laatste vier of drie jaren

in reserve blijven. De overgang in reserve geschiedt op den 1sten Augustus volgende op het tijdstip, waarop onderscheidenlijk een zes- of vijfjarige dienst is volbragt.»

Aan het artikel wordt als derde zinsnede toegevoegd:

»Als diensttijd wordt niet medegerekend de tijd gedurende welken de ingelijfde bij de mililie als deserteur uit de sterkte was afgevoerd, tenzij hij mocht worden vrijgesproken van de hem ten laaste gelegde desertie.»

e. Art. 11. *Eerste zinsnede.* In plaats van »optreding» wordt beide malen gelezen »toelating» en in plaats van »20ste» wordt gelezen »19de».

f. Art. 22. In plaats van »December» wordt gelezen »Augustus».

g. Art. 25. *Eerste zinsnede.* In plaats van »December» wordt gelezen »Augustus».

h. Art. 26. *Eerste zinsnede.* In plaats van: »vóór den 7den Januarij van het jaar, volgende op dat der inschrijving» en »vóór den 22sten Januarij» wordt onderscheidenlijk gelezen: »vóór den 7den September van het jaar der inschrijving» en »vóór den 22sten September».

Tweede zinsnede. In plaats van »Januarij» wordt gelezen »September».

i. Art. 27 wordt gelezen:

»De loting der vóór den 1sten September van het jaar voor de militie ingeschrevenen geschiedt tusschen den 7den October en den 7den November.»

j. Art. 39. *Eerste zinsnede*, 2°, wordt gelezen:

»2°. hij die ingeschreven is volgens art. 20 na de sluiting voor goed van het register van het jaar, waartoe hij volgens zijnen leeftijd behoort.»

k. Art. 44. *Zevende zinsnede* wordt gelezen:

»Hierbij geldt art. 81. Den eed of de belofte daar bedoeld, leggen zij af in handen van Onzen Commissaris.»

l. Art. 46. *Eerste zinsnede.* In plaats van »waarin» wordt gelezen »waarvoor».

m. Art. 50, 7°, wordt gelezen:

»7°. eenen diensttijd van ten minste vijf jaren bij de militie te land of vier jaren bij de zeemilitie heeft doen volbrengen of aanvullen door plaatsvervangende, of een plaatsvervanger heeft gesteld, die in een der gevallen verkeert, omschreven sub 1°, 4°, 5°. en 6°. van dit artikel.»

n. Art. 55, 2°, wordt gelezen:

»2°. die met een briefje van ontslag of een bijzonder gemerkt paspoort uit de dienst bij de zeemagt, of met een briefje van ontslag uit de dienst bij de landmagt is weggezonden.»

o. Art. 58. *Eerste zinsnede.* De woorden: »vijf jaren» worden vervangen door: »tien jaren».

Aan deze zinsnede wordt toegevoegd:

»Hierbij geldt de derde zinsnede van art. 6.»

Tweede zinsnede. In plaats van »waarin» wordt gelezen »waarvoor».

Vierde zinsnede. In plaats van »waarin» wordt gelezen »waarvoor».

Aan deze zinsnede wordt toegevoegd:

»Hierbij geldt de derde zinsnede van art. 6.»

p. Art. 59. *Laatste zinsnede.* De woorden: »waarin hij is ingelijfd" worden vervangen door: »voor de ligting waarvan hij is ingelijfd".

g. Art. 73. *Tweede zinsnede.* Aan deze zinsnede wordt toegevoegd:

»Hierbij geldt de derde zinsnede van art. 6."

r. Art. 81. Aan het artikel wordt als tweede zinsnede toegevoegd:

»Zij onthouden zich van het verlenen van bijstand in het geneeskundig onderzoek van personen die hun in bloed- of aanverwantschap, tot den derden graad ingesloten, bestaan."

s. Art. 86. *Tweede zinsnede.* In plaats van »Maart" en van »April" wordt onderscheidenlijk gelezen: »December" en »Januarij".

Derde zinsnede. Vervalt.

t. Art. 89. *Tweede zinsnede.* Aan deze zinsnede wordt toegevoegd:

»Hierbij geldt de tweede zinsnede van art. 81."

u. Art. 112 wordt gelezen:

»Behoudens de uitzonderingen bij de wet gemaakt, geschiedt jaarlijks tusschen 1 en 15 Maart de aflevering van de tot de dienst aangewezen en in de ligting van het jaar begrepen lotelingen, van hunne plaatsvervangers of nummervervisselaars en van de vrijwilligers voor de ligting van dat jaar."

v. Art. 115. In plaats van »Augustus" wordt gelezen »Junij".

w. Art. 117. *Tweede zinsnede.* De woorden: »waarin hij is ingelijfd" worden vervangen door: »voor de ligting waarvan hij is ingelijfd".

x. Art. 121. De tweede zinsnede vervalt.

ij. Art. 123. *Eerste zinsnede.* De woorden: »vijf ligtingen" worden vervangen door: »jongste vijf ligtingen."

Tweede zinsnede. Onder 2°. wordt in plaats van »vijf" gelezen »drie".

z. Art. 125. In plaats van de woorden: »De militie te land komt" wordt gelezen: »De manschappen der militie te land die niet in werkelijke dienst zijn en behooren tot de vier op eene na jongste ligtingen, komen".

aa. Art. 128. Aan het artikel wordt als derde zinsnede toegevoegd:

»De eerste zinsnede is niet toepasselijk op en ten aanzien van de ingelijfden bij de militie te land die in reserve zijn."

bb. Art. 129. *Tweede zinsnede.* De woorden: »wordt slechts verleend" worden vervangen door: »wordt in gewone tijden niet geweigerd".

Aan het artikel wordt als derde zinsnede toegevoegd:

»De eerste zinsnede is niet toepasselijk op en ten aanzien van de ingelijfden bij de militie te land die in reserve zijn."

cc. Art. 131. De woorden: »krachtens de artt. 122, 123, 124 en 153" vervallen.

dd. Art. 136. Aan het artikel wordt als tweede zinsnede toegevoegd:

»Die toestemming wordt in gewone tijden niet geweigerd aan hem die in reserve is."

ee. Art. 137. De woorden: »gedurende drie maanden" worden vervangen door: »daarin gedurende ten hoogste twee maanden gehouden".

Aan het artikel wordt als tweede zinsnede toegevoegd:

»De duur van deze dienst wordt door den Minister van Oorlog of van Marine bepaald."

ff. Art. 138. Tusschen de woorden »te land" en »worden" wordt ingevoegd: », die hun zevende dienstjaar nog niet hebben volbragt,".

gg. Art. 144. De woorden: »wordt onder de wapenen geroepen en van drie tot zes maanden gehouden" worden vervangen door: »wordt in werkelijke dienst geroepen en daarin gedurende ten hoogste drie maanden gehouden".

Aan het artikel wordt als tweede zinsnede toegevoegd:

»De duur van deze dienst wordt door den Minister van Oorlog bepaald."

hh. Art. 146 wordt gelezen:

»Elk bij de militie te land ingelijfde, die daarbij den bij de wet bepaalden dienstdag heeft volbragt, wordt op 1 Augustus daarna uit de dienst ontslagen.

»Hij die ingevolge het vorig lid uit de dienst wordt ontslagen, ontvangt daarvan een bewijs."

ii. Art. 150. *Eerste zinsnede.* In plaats van »Maart" en van »April" wordt onderscheidenlijk gelezen »Januarij" en »Februarij".

Tweede zinsnede. In plaats van »April" wordt gelezen »Februarij".

jj. Art. 155. *Eerste zinsnede.* De woorden: », zoomede de wet van den 28sten Junij 1854 (Staatsblad n°. 96)," vervallen.

kk. Art. 156. Aan het artikel wordt als vierde zinsnede toegevoegd:

»De drie vorige zinsneden zijn niet toepasselijk op en ten aanzien van de manschappen der zeemilitie die in reserve zijn."

ll. Art. 157. Aan het artikel wordt als derde zinsnede toegevoegd:

»De eerste zinsnede is niet toepasselijk op en ten aanzien van de manschappen der zeemilitie die in reserve zijn."

mm. Art. 158 wordt gelezen:

»Elk bij de zeemilitie ingelijfde, die daarbij den bij de wet bepaalden dienstdag heeft volbragt, wordt op 1 Augustus daarna uit de dienst ontslagen.

»Hij die ingevolge het vorig lid uit de dienst wordt ontslagen, ontvangt daarvan een bewijs."

nn. Art. 165. *Eerste zinsnede.* De woorden: »vijf jaren" worden vervangen door: »tien jaren".

Aan deze zinsnede wordt toegevoegd:

»Hierbij geldt de derde zinsnede van art. 6."

Derde zinsnede. De woorden: »waarin hij had moeten loten" worden vervangen door: »waarvoor hij had moeten loten".

oo. Art. 171. *Eerste zinsnede.* De woorden: »vijf jaren" worden vervangen door: »tien jaren".

Aan deze zinsnede wordt toegevoegd:

» Hierbij geldt de derde zinsnede van art. 6. »

pp. Art. 173. Eerste zinsnede. De woorden: » vijf jaren » worden vervangen door » tien jaren ».

Aan deze zinsnede wordt toegevoegd:

» Hierbij geldt de derde zinsnede van art. 6. »

Tweede zinsnede. De woorden: » dien ganschen tijd » worden vervangen door » de eerste drie jaren ».

qq. Art. 176. Tusschen de woorden » en » en » te gelijk » wordt gevoegd: », behoudens het bepaalde bij de derde zinsnede van art. 6. ».

rr. Art. 177. Eerste zinsnede. De woorden: » voor vijf jaren ingelijfd en gedurende dien ganschen tijd onder de wapenen gehouden » worden vervangen door: » voor tien jaren ingelijfd en gedurende de eerste drie jaren onder de wapenen gehouden ».

Aan deze zinsnede wordt toegevoegd:

» Hierbij geldt de derde zinsnede van art. 6. »

ss. Art. 178. Derde zinsnede. De woorden: » vijf jaren » worden vervangen door: » tien jaren ».

Aan deze zinsnede wordt toegevoegd:

» Hierbij geldt de derde zinsnede van art. 6. »

tt. Wet van 22 April 1864, Staatsblad n°. 22. Eenig artikel. De woorden: » vier jaren » worden vervangen door: » acht jaren ».

Art. 2.

De wijzigingen in het vorig artikel onder de letters *a*, tweede zinsnede, *b*, *c*, *e*, *f*, *g*, *h*, *i*, *j*, *l*, *o*, derde en vierde zinsneden, *p*, *s*, *u*, *v*, *w*, *ii* en *uu*, derde zinsnede, vermeld, zijn niet van toepassing op of ten aanzien van hen, die voor de lichte van 1892 zijn ingeschreven. Voor deze ingeschrevenen blijven gelden de onder de aangehaalde letters vermelde bepalingen, welke gegolden zouden hebben, ware bij deze wet daarin geen verandering gebracht.

Art. 3.

Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1892. Zij geldt slechts voor hen die tot de lichte der Nationale Militie van 1894 of tot die van een vroeger jaar behooren.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Oorlog,

De Minister van Marine,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(63. 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Hoewel bij de Regeering het voornemen bestaat om zoo spoedig als de omstandigheden dit veroorloven, bij de Wetgevende Macht ter overweging aanhangig te maken een voorstel van wet als ingevolge het tweede lid van art. 181 der Grondwet wordt gevorderd, acht zij 't haren plicht, in afwachting van het in werking treden der wet op den verplichten krijgsdienst, maatregelen voor te stellen tot onverwijlde versterking van de nationale militie. Immers het tot stand brengen eener nieuwe wet tot regeling van den verplichten krijgsdienst in zijn geheel omvang vordert tijd, en geeft die wet al in de toekomst de gewenschte versterking, zij werkt op tijd. Innig en vast overtuigd dat 's lands belang eischt dat middelerwijl over meer geoefenden moet kunnen beschikt worden dan thans het geval is, acht de Regeering zich niet verantwoord indien zij harerzijds in gebreke bleef de daartoe noodige wettelijke voorziening aanhangig te maken.

De weg om tot de door haar noodig geoordeelde dadelijke versterking der levende strijdkrachten te geraken, schijnt haar te zijn eene zoodanige verlenging van den diensttijd der militie, als waardoor op de dienstplichtigen geen noemenswaardige meerdere druk worde gelegd en van Staatswege geen verhoogde uitgaven gevorderd worden.

Om dit te verwezenlijken, wordt bij art. 1 van het aangeboden ontwerp van wet onder de letters *d*, *m*, *o*, *hh*, *mm*, *nn*, *oo*, *pp*, *rr*, *ss* en *tt* voorgesteld den diensttijd met één jaar te verlengen voor de ingelijfden bij de militie, na welken dienst zij nog in reserve blijven gedurende vier jaren bij de militie te land en gedurende drie jaren bij de zee-militie. Gedurende den tijd dat de ingelijfden in reserve worden gehouden, zal hun, naar het voorgestelde bij art. 1 onder de letters *aa*, *bb*, *dd*, *kk* en *ll*, in het aangaan van een huwelijk en in het uitoefenen van de buitenlandsche zeevaart volkomen vrijheid worden gelaten en zullen zij in het zich begeven buitenslands geenerlei belemmering mogen ondervinden.

Ingevolge art. 1, letter *ff*, zullen de ingelijfden bij de militie te land in de laatste drie jaren die zij in reserve blijven, het jaarlijksch onderzoek van de verlofgangers der militie te land niet behoeven bij te wonen en, naar luid van art. 1, letter *z*, reeds na hun vijfde dienstjaar geen deel meer nemen aan herhalingsoefeningen. Aldus geregeld, wordt de druk door de voorgestelde verlenging van diensttijd op de ingelijfden gelegd, van weinig gewicht, vooral wanneer op de omstandigheid gelet wordt, dat voor de ingelijfden bij de militie te land thans feitelijk een zevenjarige dienst bestaat.

De voorgestelde regeling leidt overigens niet tot nieuwe uitgaven voor den Staat.

De zesde en de zevende lichtingen zullen, op de wijze als zulks thans is geregeld, worden aangewend tot voltalligmaking van de organieke sterkte der korpsen van de landmacht en voorts tot uitbreiding van die sterkte bij de compagnieën vesting-artillerie en tot het vormen, in geval van mobilisatie, van reserve-compagnieën of reserve-bataljons uit de depots der regimenten infanterie. De maatregelen, in 1870, in verband met het in dienst houden van zeven lichtingen miliciens genomen, ten aanzien van de organisatie der infanterie en der vesting-artillerie, zullen mitsdien voorschands worden bestendigd.